

invulling kiezen is het wel evenwichtig als bij de ouders ook het hogere forfaitaire rendement op de vordering in aanmerking wordt genomen.

- Een vordering/schuld-verhouding tussen ouders en meerderjarige kinderen is in verschillende vormen denkbaar:
  - (1) ouders verstrekken eigen liquide middelen als lening aan het kind;
  - (2) ouders nemen zelf een lening bij een bank op of van hun eigen BV en lenen deze door aan het kind; en
  - (3) ouders doen een papieren schenking aan het kind.
- In situatie (1) moeten de ouders de vordering op hun kind in box 3 als overige bezitting opvoeren en worden daarmee over een rendement van 6,17% (2023) box 3-heffing verschuldigd. Het kind dat de schuld in box 3 heeft, zou deze tegen een forfaitair rendement van 2,57% in aanmerking worden genomen. In die situatie wordt door de ouders banktegoed (met laag forfait) omgezet in een vordering (met hoog forfait). Dit is niet anders wanneer er banktegoeden worden omgezet in effecten of onroerende zaken. De veronderstelling is dat een vordering meer oplevert dan banktegoeden. Daarnaast zit de schuld bij het kind vaak in box 1, waardoor er geen discrepantie zit tussen het forfait voor de te belasten rente en de af te trekken rente.
- In situatie (2) moeten de ouders de aan het kind verstrekte lening als vordering in box 3 opvoeren tegen een forfaitair rendement van 6,17% (2023) en hun eigen schuld tegenover de bank tegen het lagere forfait voor schulden 2,57% (2023). In deze situatie is het causale verband niet vanzelfsprekend. Wanneer het kind aflost, wil dat niet zeggen dat ook de ouder de schuld aflost. Andersom leidt afname van de schuld niet automatisch tot afname van de vordering. De uitzondering zou dan alleen gelden voor zover de lening en schuld aan elkaar zijn gerelateerd.
- In situatie (3) is een hoger rentepercentage dan voor schulden geldt gebruikelijk. Voor schenkingen op papier tussen familieleden wordt op basis van wettelijke bepalingen uitgegaan van een percentage van 6%. Aansluiten bij het lagere schuldenforfait leidt er dan toe dat de ontvanger minder belasting betaalt dan bij zijn werkelijk rendement zou passen. Voor de schenker geldt in deze situatie overigens wel dat hij meer rente betaalt dan waarmee in de categorie schuld rekening wordt gehouden.
- Voor alle situaties geldt in ieder geval dat een afwijkende behandeling van dergelijke vorderingen een nieuw vak in de aangifte nodig maakt, met een nieuwe definitie erbij, wat voor de systemen van de Belastingdienst een structuuraanpassing is. Dat kan sowieso niet op korte termijn.

Informatiepunt 5 – Formule box 3

U heeft gevraagd om nog eens te kijken naar de samenstelling van de formule in artikel 10.6ter van de Wet inkomstenbelasting 2001. Bij de brief van 29 september 2022 waarin een vermogenswinst- met een vermogensaanwasbelasting wordt vergeleken is een bijlage met uitgebreide berekening aan de Tweede Kamer verzonden. Deze treft u als bijlage bij deze nota aan.

Communicatie
Nvt

Politiek/bestuurlijke context
Nvt

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

TER INFORMATIE

Aan

De staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit & Belastingdienst

onder 135623
Directoraat-Generaal
Belastingdienst
Directie Uitvoerings- en
Handhavingsbeleid

Persoonsgegevens

nota

Nota bespreking box 3 – opgaaf werkelijk rendement

Datum

9 juni

Notanummer

2023-0000137519

Bijlagen

geen

Aanleiding

Deze nota betreft een eerste uitwerking van het informatiepunt 1 (aankondiging nota over scenario's uitspraak HR) zoals opgenomen in de nota d.d. 15 mei 2023. In deze nota wordt u derhalve geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek naar de voor- en nadelen van een digitaal (en papieren) opgaaf werkelijk rendement. De vormgeving van een eventueel nader rechtsherstel naar aanleiding van de lopende cassatieprocedures over box 3 is afhankelijk van het precieze oordeel van de Hoge Raad (HR). Uitgangspunt voor het onderzoek in deze nota is het scenario dat de HR zou oordelen dat een werkelijk rendement belast moet worden als dat lager is dan het forfaitaire rendement, zoals door verschillende lagere rechters is geoordeeld. Zodra meer informatie beschikbaar is over onderstaande punten dan zullen wij u hierover zo spoedig mogelijk informeren.

Informatiepunt

U kunt kennisnemen van onderstaande informatie over het onderzoek naar een formulier voor opgaaf werkelijk rendement.

Kernpunten

- Er zijn verschillende scenario's onderzocht voor de afhandeling van aanslagen na een arrest van de Hoge Raad. Een digitale (of papieren) opgaaf middels een formulier maakt het mogelijk een heffing naar werkelijk rendement zoveel mogelijk uniform en geautomatiseerd te registreren en deze werkstroom zoveel mogelijk beheersbaar te houden voor de uitvoering. Burgers kunnen dan via een formulier zelf hun werkelijke rendement doorgeven aan de Belastingdienst. Hierop kan vervolgens gestructureerd toezicht worden gehouden.
- Op dit moment is nog onvoldoende inzichtelijk wat het bouwen door IV van een opgaaf werkelijk rendement in samenhang met andere IH-vraagstukken voor impact en gevolgen heeft. Er is hier meer tijd voor nodig om nader onderzoek te kunnen doen. Vragen die onderzocht moeten worden: wat heeft de hoogste prioriteit binnen het IV-portfolio van het middel IH, wat heeft een volgordelijkheid tot gevolgen binnen het IV-portfolio en het middel IH en wat is de impact hiervan voor andere businessvraagstukken.

14.06.23

Dok

Wijf
besprek

Jen

P.S.

Dank!

- Ook zal er nog nagegaan moeten worden of er met betrekking tot een opgaaf werkelijk rendement andere IV-oplossingen mogelijk zijn die geen onoverkomelijke gevolgen hebben voor de vervanging van Cool:gen, de implementatie van een nieuw stelsel Box 3 en AOV-zelfstandigen alsmede de aanpassingen naar aanleiding van het arrest inzake belastingrente.
- Als de HR geen (volledige) invulling geeft van het begrip werkelijk rendement, dan zal hier politiek over besloten moeten worden. Dit moet vervolgens worden neergelegd in wet- en regelgeving. Het ligt in dat geval voor de hand om bij de invulling van het begrip werkelijk rendement zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de (concept)wetteksten voor het toekomstige box 3-stelsel.
- Bij een arrest dat oordeelt dat het rechtsherstel niet houdbaar is en werkelijk rendement belast moet worden zal sprake zijn van een grote budgettaire derving die gedekt moet worden.

Toelichting

Opgaaf werkelijk rendement

- Naar aanleiding van het eerder geboden rechtsherstel op basis van het zogenoemde Kerstarrest zijn belastingplichtigen in bezwaar en beroep gegaan tegen het toepassen van het forfaitaire rendement op het box 3 vermogen.¹ Er lopen hierover inmiddels verschillende cassatiezaken waarvan een beknopt overzicht is opgenomen in de nota van 18 april 2023.²
- De HR heeft inmiddels aangegeven dat een A-G een conclusie zal nemen in de bij de HR lopende procedures naar aanleiding van de uitspraak van Hof Den Bosch van 2 november 2022 (HR nr. 22/04676) en de twee uitspraken van Hof Arnhem Leeuwarden (HR nrs. 23/00653 en 23/00654). Mogelijk hoort bij de conclusies een gemeenschappelijke bijlage die betrekking heeft op alle drie box 3-zaken. De conclusies/bijlage verschijnen naar alle waarschijnlijkheid uiterlijk 29 september 2023. Daarop kan binnen twee weken na ontvangst worden gereageerd.
- In afwachting van de uitkomst(en) van deze cassatieprocedures heeft IV een IV-functionaliteit gerealiseerd in het Aanslag Belastingen Systeem (ABS) om de beheersmaatregel "aanhouden definitieve aanslagregeling" te effectueren. Hiervoor is een zogenaamde 'wachtkamer' ingericht.
- Het aanhouden van de definitieve aanslagregeling ziet op het restant van het aangiftejaar IH 2021 en het aangiftejaar IH 2022 voor aangiften voor zover het box 3 IH vermogen uit meer dan bank- en spaartegoeden bestaat.³
- Voor het geval de HR oordeelt dat een vorm van het werkelijk rendement toegepast dient te worden, indien dit lager is dan het forfaitaire rendement, is onderzocht welke voor- en nadelen er zijn om een IV-functionaliteit voor een opgaaf werkelijk rendement te bedenken en het

¹ Hoge Raad 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963.

² Een overzicht van de cassatieprocedures is opgenomen in de nota nr. 2023-0000094889 d.d. 18 april 2023 t.b.v. de Staatssecretaris.

³ Beheersmaatregel is opgenomen in de nota's (nr. 2023-0000089144 d.d. 4 april 2023 en nr. 2023-0000094889 d.d. 18 april 2023) t.b.v. de Staatssecretaris.

bouwen hiervan. IV heeft hiervoor een viertal scenario's uitgewerkt die hieronder beknopt uiteen worden gezet.

- Vanwege de complexiteit wordt in deze nota het onderwerp beperkt tot de aanslagregeling en ingediende bezwaren over de belastingjaren 2021 en 2022. Een opgaaf werkelijk rendement kan daarentegen ook een mogelijke oplossing bieden voor de afhandeling van verzoeken tot ambtshalve vermindering en ingediende bezwaren over voorafgaande belastingjaren en ook toekomstige belastingjaren.
- Op peildatum 15 mei 2023 (betreft het meest recente beschikbare overzicht) worden de volgende aantallen aangiften en bezwaarschriften voor de belastingjaren 2021 en 2022 in de wachtkamer aangehouden:
  - bezwaarschriften IH 2021: 41.140
  - aangiften IH 2021: 217.800
  - aangiften IH 2022: 1.076.461

Scenario's opgaaf werkelijk rendement

IV heeft een viertal scenario's uitgewerkt. Dit zijn de volgende:

1. Het bouwen van een opgaaf werkelijk rendement waarbij de verwerking gedeeltelijk wordt voorbereid. Dit laatste beperkt de vereiste IV-inzet tot nadat de HR-arrest(en) heeft gewezen;
2. Het bouwen van een opgaaf werkelijk rendement waarbij de verwerking door IV volledig wordt voorbereid;
3. Het bouwen van een opgaaf werkelijk rendement en de verwerking wordt gedaan nadat door de HR uitspraak is gedaan;
4. Er wordt geen opgaaf werkelijk rendement gebouwd.

Hieronder worden de vier scenario's beknopt uiteengezet. Deze scenario's moeten nog juridisch getoetst worden.

Scenario 1: Het bouwen van een opgaaf werkelijk rendement waarbij de verwerking gedeeltelijk wordt voorbereid. Dit laatste beperkt de vereiste IV inzet tot nadat HR-arrest(en) heeft gewezen.

- Door IV wordt een digitale en papieren opgaaf werkelijk rendement voorbereid. Deze voorziet in de registratie van werkelijk rendement voor de belastingjaren 2017 tot en met 2022 en later 2023. Het uitgangspunt hierbij is dat belastingplichtige in de opgaaf per vermogenscategorie zelf kan aangeven welk werkelijk rendement is gerealiseerd. Het begrip werkelijk rendement dient voldoende duidelijk en begrijpelijk te zijn voor de belastingplichtigen (doenvermogen).
- Daarnaast bereidt IV ook het eerste onderdeel van het proces van het verwerken van de opgaaf werkelijk rendement voor waarmee de gegevens van de opgaaf werkelijk rendement geregistreerd en beoordeeld kunnen worden op behandelbaarheid.
- IV zal hierbij ook een functionaliteit voorbereiden waarmee de belastingplichtige middels een brief wordt geïnformeerd over de reden van niet-behandelbaarheid en het handelingsperspectief op basis waarvan zij opnieuw een opgaaf kunnen indienen en ook een brief om de diverse doelgroepen te attenderen en informeren (automatisch mailingtraject).

Scenario 2: Het bouwen van een opgaaf werkelijk rendement waarbij de verwerking door IV volledig wordt voorbereid

- In het tweede scenario wordt in aanvulling op de onderdelen die hierboven onder scenario 1 uiteen zijn gezet ook de volledige verwerking van de gegevens met betrekking tot de opgaaf werkelijk rendement gebouwd.

Scenario 3: Het bouwen van een opgaaf werkelijk rendement en de verwerking wordt gedaan nadat door de HR uitspraak is gedaan

- In het derde scenario vindt het bouwen van een opgaaf werkelijk rendement eerst plaats – indien noodzakelijk – ná uitkomst van het arrest(en) door de HR voor zover deze voldoende duidelijkheid verschaffen over de bepaling en de toepassing van een werkelijk rendement.
- Dit scenario heeft tot gevolg dat indien de HR oordeelt dat een werkelijk rendement toegepast dient te worden er mogelijk heel veel druk op de Belastingdienst en externe softwareleveranciers zal komen te liggen om binnen afzienbare tijd te komen tot een opgaaf werkelijk rendement (of vergelijkbare oplossing).
- Goede communicatie en afspraken met fiscaal dienstverleners en belangenorganisaties zijn nodig om de druk zo veel mogelijk te verminderen.

Scenario 4: Er wordt geen opgaaf werkelijk rendement gebouwd

- In het vierde scenario worden de aangiften in de wachtkamer zonder opgaaf werkelijk rendement definitief geregeld en aangehouden bezwaarschriften afgehandeld ná uitkomst van het arrest(en) door de HR voor zover deze voldoende duidelijkheid verschaffen over de bepaling en toepassing van een werkelijk rendement. Voor het vrijgeven van de aangehouden aangiften en bezwaren uit de wachtkamer is een beperkte IV-aanpassing noodzakelijk.
- Zonder IV-oplossing met betrekking tot een opgaaf werkelijk rendement is het waarschijnlijke gevolg dat er grote hoeveelheden aan verzoeken op papier bij de Belastingdienst binnen gaan komen met betrekking tot aanvullingen op ingediende aangiften over de belastingjaren 2021 en 2022 als ook over ingediende bezwaren en verzoeken tot ambtshalve verminderingen die kunnen leiden tot een grote druk op de uitvoering.

Externe softwareleveranciers

- Een belangrijk deel van de aangehouden aangiften is ingediend door fiscale dienstverleners die gebruikmaken van door externe softwareleveranciers ontwikkelde software. De inschatting is dat de helft van de fiscale dienstverleners gebruik maakt van commerciële software om de aangiften van haar klanten te verzorgen.
- Hiermee ontstaat voor belastingplichtigen en fiscale dienstverleners een afhankelijkheid dat voor het bouwen van een opgaaf werkelijk rendement externe softwareleveranciers hierbij moeten kunnen aansluiten. Van belang is daarmee dat wordt vastgesteld of dit maakbaar en haalbaar is en of hierover het gesprek met deze externe softwareleveranciers alsmede ketenpartners kan worden aangegaan om hen in de gelegenheid te stellen de benodigde aanpassing te kunnen inbouwen. Hierbij moeten

ook voortijdig de definitie(s) van een werkelijk rendement en de verschillende vermogenscategorieën worden vastgesteld.

- In de beeldvorming is het potentieel kwetsbaar om al vóór een arrest van de HR te communiceren over een opgaaf werkelijk rendement. De lijn van het kabinet is immers dat een vorm van tegenbewijs niet wenselijk is.

Communicatie met belastingplichtigen, fiscaal dienstverleners en belangenorganisaties

- In alle bovengenoemde scenario's zal uitgebreide communicatie moeten plaatsvinden en informatie ten behoeve van belastingplichtigen ter beschikking moeten worden gesteld over de mogelijkheid om gebruik te maken van een digitaal (en papieren) formulier opgaaf werkelijk rendement. Hiervan wordt dan gebruik gemaakt nadat door de HR-arrest(en) is gewezen voor zover uit de arresten duidelijk is wat onder een werkelijk rendement moet worden verstaan. Met betrekking tot scenario's 3 en 4 zullen belastingplichtigen ook moeten worden ingelicht over de mogelijkheid om zo mogelijk op termijn gebruik te kunnen gaan maken van een digitaal formulier opgaaf werkelijk rendement.
- Het is zeer wenselijk om communicatie vanuit de Belastingdienst voorafgaand af te stemmen/combineren met communicatie vanuit de koepelorganisaties en Bond voor Belastingbetalers. Hierdoor kunnen zo mogelijk zoveel mogelijk reacties van belastingplichtigen worden voorkomen die geen gebruik maken van de opgaaf werkelijk rendement.

Regelgeving en budgettair

- Als de HR zou oordelen dat een werkelijk rendement belast moet worden, is het denkbaar dat de HR de invulling van het begrip werkelijk rendement geheel of gedeeltelijk overlaat aan de wetgever.
- In dat geval moet politieke besluitvorming plaatsvinden over de invulling van het begrip werkelijk rendement. Zoals bekend uit de voorbereidingen voor het toekomstige stelsel zijn hierin veel vormgevingskeuzes te maken. Om snel na een arrest tot een invulling te kunnen komen ligt het voor de hand om zo veel mogelijk aan te sluiten bij de voorbereidende (wet)teksten voor het toekomstige stelsel, als het arrest van de HR daarvoor ruimte laat. In de onderzochte IV-opties kan de precieze invulling steeds in een relatief laat stadium worden toegevoegd in tekstvelden met toelichting.
- In ieder geval waarbij op basis van een arrest het werkelijk rendement belast moet worden zal sprake zijn van een zeer grote derving die gedekt moet worden. De hoogte van de derving zal afhankelijk zijn van de precieze inhoud en kaders van het arrest.

Prognose van de IV-impact

Het bouwen van de opgaaf werkelijk rendement en het verwerken heeft de volgende IV-impact. Dit is op basis van een eerste prognose.

Scenario's: 1-3	Scenario 1				Totaal:	In aanvulling:
	IV-dagen IBS-IH	IV-dagen Interactie	IV-dagen Ontvangen	IV-dagen LWB	Scenario 1	Scenario 2
Benodigde IV-dagen	300	150	150	*	600	550

* dit betreft de IV-aanpassingen voor wat betreft de aangehouden bezwaren over het belastingjaar 2021. Deze IV-dagen zijn niet in deze prognose opgenomen.

- Voor IV betekent het aantal hierboven opgenomen aantal IV-dagen dat er verdringingseffecten ontstaan die nog beter in kaart moeten worden gebracht. Daarnaast moet nog worden geïnventariseerd of er mogelijkheden zijn om deze verdringingseffecten te mitigeren.

Scenario: 4					Totaal: Scenario 4	
	IV-dagen IBS-IH	IV-dagen Interactie	IV-dagen Ontvangen	IV-dagen LWB		IV-dagen IBS- IH
Benodigde IV-dagen	110	-	-	-	110*	-

* dit betreft de verwerking van de aangehouden aangiften over de belastingjaren 2021 en 2022. En een functionaliteit om de diverse doelgroepen te attenderen en informeren (automatisch mailingtraject).

Prognose van de impact voor de Belastingdienst

- Als belastingplichtigen gebruikmaken van het formulier opgaaf rendement, dan kunnen verzoeken zoveel mogelijk uniform worden verwerkt en kan gestructureerd toezicht worden gehouden.
- Ingeval belastingplichtige geen gebruik maakt wordt van een digitaal maar van het papieren formulier opgaaf werkelijk rendement dan wordt voor de scenario's 1-3 de impact voor de Belastingdienst op jaarbasis ingeschat op de volgende aantallen extra FTE's:

Aantal burgerreacties op papier:	Aantallen FTE's:
100.000	27
200.000	54
300.000	81

Voor scenario 4 geldt de volgende prognose:

Aantal burgerreacties op papier:	Aantallen FTE's:
500.000	142
1.000.000	287
1.500.000	431

- Het betreft hierboven alléén een prognose van de impact voor de directies P-MKB-GO die enkel ziet op de verwerking van het papieren formulier opgaaf werkelijk rendement waarbij is uitgegaan van 20 minuten verwerkingstijd. Het toezicht houden middels een aselechte steekproef zal extra capaciteit kosten waarbij scholing, werkinstructies en begeleiding noodzakelijk zijn.
- Voor zover door belastingplichtige op een andere manier (bijvoorbeeld een brief) een berekening van het werkelijk rendement aan de Belastingdienst wordt ingestuurd dan zal dit handmatig moeten worden verwerkt. De tijdsbesteding en de gevolgen hiervan zijn niet in bovenstaande overzichten opgenomen.

- Binnen CAP zal de geautomatiseerde verwerking van een digitale en papieren opgaaf werkelijk rendement en het verzenden van eventuele (geautomatiseerde) (afwijzings-)brieven aan belastingplichtige leiden tot een toename van productieopdrachten en te verzenden brieven. Dit zal aanvullende capaciteit vragen binnen Functioneel Beheer IH, het Mailingenloket en de printstraat die niet in bovenstaand overzicht is opgenomen. Bij de impactanalyse zal moeten worden vastgesteld of hiervoor op de betreffende momenten voldoende capaciteit te realiseren is.
- Tevens wordt door het versturen van individuele brieven een hogere druk op KI&S verwacht. Ook de tijdsbesteding en de gevolgen hiervan zijn niet in bovenstaande overzichten opgenomen.
- Daarnaast spelen er in scenario 4 ook een aantal risico's in de uitvoering die hieronder kort worden genoemd maar niet verder in deze nota worden uitgewerkt. Dit zijn de volgende:
  - Bij scenario 4 bestaat de kans op meer combi-bezwaren omdat aangiften IH 2021 die nu worden aangehouden ook gecorrigeerde aangiften bevat. Het kan namelijk voorkomen dat het vrijgeven van de aangifte leidt tot een andere uitworp binnen het verwerkingsproces. Het formulier kan dan alleen verwerkt worden als er geen ander proces loopt. Dit kan trial-and-error opleveren bij het invoeren van een formulier.
  - In het geautomatiseerde proces voor 'ambtshalve vermindering' is geen vorm van risicodetectie beschikbaar. Het vrijgeven van de aangiften en het vaststellen van de aanslag leidt er dan mogelijk toe dat een verzoek tot ambtshalve vermindering zonder toepassing van een geautomatiseerde parameters op verwerkbaarheid worden afgehandeld. Dit levert een risico op voor de eenheid van uitvoering en beleid. Bij het voorafgaand toetsen van de ingediende aangiften aan voornoemde parameters wordt dit zo mogelijk voorkomen.
  - Er kan geen maatwerk worden geleverd voor een eventuele (belasting)rentevergoeding. In de situatie dat vóór het vrijgeven van de aangifte en het vaststellen van de aanslag een opgaaf werkelijk rendement door de Belastingdienst wordt ontvangen en kan worden verwerkt (scenario's 1-3) dan is deze koppeling wél mogelijk.
  - Er kan geen relatie worden gelegd tussen een ingediend formulier en een reeds ingediend bezwaar. In de situatie dat vóór het vrijgeven van de aangifte en het vaststellen van de aanslag een opgaaf werkelijk rendement door de Belastingdienst wordt ontvangen en kan worden verwerkt (scenario's 1-3) dan is deze koppeling wél mogelijk. De impact IV-dagen moet nog wel worden bepaald.

Toepassing Art. 47 AWR

- Art. 47 AWR verplicht de belastingplichtige desgevraagd gegevens en inlichtingen te verstrekken. Het opvragen van gegevens met betrekking tot een werkelijk rendement kan alleen als een zodanige vraag kwalificeren. Dit geldt ongeacht of de belastingplichtige alleen nog aangifte gedaan heeft, of reeds een aanslag vastgesteld is waartegen

bezwaar gemaakt is dan wel dat na het verstrijken van de bezwaartermijn een verzoek om ambtshalve vermindering gedaan is.

- Ingeval de HR oordeelt dat een werkelijk rendement toegepast dient te worden dan moet op basis van het zorgvuldigheidsbeginsel de Belastingdienst de belastingplichtige in de gelegenheid stellen om een ingediende aangifte of bezwaarschrift aan te kunnen vullen. Hiervoor dient de Belastingdienst de belastingplichtige individueel te informeren.
- In de door de Belastingdienst te verzenden brief kunnen de belastingplichtigen dan zo veel mogelijk gevraagd worden om voor het aanleveren van de gegevens gebruik te maken van de opgaaf werkelijk rendement. Dit heeft voor hen voordelen, zoals een snellere verwerking van de gegevens en dus een snellere beoordeling van hun aangifte of bezwaar.
- Het aanleveren van gegevens naar aanleiding van vragen op grond van art. 47 AWR is echter vormvrij. Het gebruik maken van de opgaaf werkelijk rendement kan dus niet verplicht worden.
- Indien een belanghebbende niet reageert op een door de Belastingdienst verzonden brief op grond van art. 47 AWR of de aangeleverde gegevens onvolledig zijn dan geeft de Belastingdienst de belastingplichtige de mogelijkheid om de omissie te herstellen door opnieuw een opgaaf werkelijk rendement in te sturen. Als de belanghebbende in gebreke blijft, dan wordt de aanslag vastgesteld of uitspraak op het bezwaarschrift gedaan met de wel beschikbare gegevens. Omdat de gevraagde gegevens dienen om de aanslag lager vast te stellen dan wel te verminderen kan de Belastingdienst in dit geval geen informatiebeschikking nemen. Omkering van de bewijslast is niet aan de orde.
- Art. 47 AWR kan niet worden gebruikt als de belastingplichtige reeds in (hoger) beroep is tegen een aanslag. Het is dan aan de rechter om het werkelijke rendement te bepalen, al dan niet na minnelijk overleg tussen partijen.

Ingebrekestellingen

- In de nota van 18 april jl. is aangegeven dat er geen goede inschatting te maken is van het aantal ingebrekestellingen dat door belastingplichtigen wordt of zal worden ingediend. Conform de brief van 20 april jl. die u aan de Tweede Kamer gestuurd heeft, volgt op een ingebrekestelling een (tijdige, dat wil zeggen, binnen 2 weken) afwijzing van het verzoek om ambtshalve vermindering of het bezwaar in lijn met de Wet rechtsherstel box 3.
- Het risico bestaat dat een groter aantal ingebrekestellingen ontvangen wordt nadat de HR-arrest gewezen heeft, zeker als dat arrest voor belanghebbenden gunstig is. Voor zover deze ingebrekestellingen zien op verzoeken om ambtshalve vermindering kunnen deze verzoeken ook dan – bij de huidige stand van de jurisprudentie – (tijdig) afgewezen worden.
- Het risico op ingebrekestellingen en dan in het bijzonder het daarop niet tijdig kunnen reageren waardoor een dwangsom belopen wordt, bestaat daarom met name ten aanzien van de ingediende bezwaren die potentieel voor rechtsherstel in aanmerking komen.
- Om het risico op ingebrekestellingen en het belopen van dwangsommen te mitigeren is een goede communicatie, al dan niet via de koepelorganisaties, essentieel. Het is ook in het belang van de belastingplichtige dat de bezwaarbehandeling zorgvuldig plaatsvindt, met

inachtneming van het arrest van de HR en de door de burger aan te leveren gegevens. Het "afdwingen" door middel van een ingebrekestelling van een eerdere uitspraak leidt er alleen toe dat de belastingplichtige de gang naar de rechter moet maken om alsnog de juiste vermindering van de aanslag te krijgen.

- Om elk dwangsomrisico uit te sluiten, zou u kunnen overwegen om de wet aan te passen. Dit moet dan zo spoedig mogelijk, uiterlijk bij het Belastingplanpakket 2024. Wij adviseren een dergelijke wetsaanpassing niet. Naar verwachting leidt een voorstel daartoe tot grote weerstand in de Kamers en in de maatschappij, aangezien de dwangsomregeling de rechtsbescherming van burgers raakt.
- Voor de volledigheid merken wij op dat er geen dwangsomrisico bestaat met betrekking tot de aangehouden aanslagregeling van de aangiften over de belastingjaren 2021 en 2022 ingeval het box 3 inkomen bestaat uit meer dan alleen bank- en spaartegoeden.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESPREKING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Box 3 tegenbewijs over meerdere jaren

Aanleiding

U heeft gevraagd om voor box 3 in de jaren vanaf 2022 uit te zoeken of een tegenbewijsregeling met werkelijk rendementsbepaling over verschillende jaren heen realiseerbaar is.

Datum

8 augustus 2023

Notanummer

2023-0000182516

Bijlagen

geen

Advies

- Wij adviseren u om een meerjarige tegenbewijsregeling nu niet verder te verkennen, omdat een verdere verkenning ten koste gaat van capaciteit voor de rationalisatie van Cool:Gen en daarmee de invoering van het nieuwe stelsel per 2027 zou kunnen vertragen.
- Dit besluit kan opnieuw gewogen worden als er veranderingen optreden in de planning voor het nieuwe stelsel, bijvoorbeeld als het nieuwe box 3-stelsel controversieel zou worden verklaard door de Tweede Kamer.

A. de Vries
A. de Vries
17.08.23

Kernpunten

- Wij hebben verschillende denkbare varianten hieronder uitgewerkt. Belastingplichtigen met een lager werkelijk rendement dan het forfaitaire rendement krijgen in deze varianten wettelijk de mogelijkheid om tegenbewijs te leveren. Dit wordt gezien over meerdere jaren. Achterliggende gedachte is dat belastingplichtigen die meerjarig een lager rendement behalen dan het forfait hiervoor gecompenseerd worden. Dit kan de maatschappelijke weerstand en bezwaren tegen de overbruggingswetgeving verminderen.
- Tegelijkertijd wordt voorkomen dat belastingplichtigen enkel in 'slechte jaren' tegenbewijs leveren, en in jaren met een hoog rendement profiteren van het (lagere) forfait.
- Een tegenbewijsregeling zorgt voor een budgettaire derving die gedekt moet worden. De derving is afhankelijk van de keuzes in vormgeving, zoals definitie van het werkelijke rendement en voorwaarden voor de regeling.
- Een meerjarige tegenbewijsregeling kent veel van dezelfde aandachtspunten als een enkeljarige tegenbewijsregeling. Momenteel werkt de Belastingdienst aan voorbereidingen voor een eventuele eenjarige tegenbewijsregeling, voor het geval dat nodig blijkt als gevolg van een uitspraak van de Hoge Raad over het rechtsherstel ('opgaaf werkelijk rendement').

Actie:
Brief
(apart)
op
Prinsjesdag
Muc

- Een meerjarige tegenbewijsregeling is op verschillende onderdelen complexer dan tegenbewijs per jaar. Een nadeel is bovendien dat belastingplichtigen potentieel lang moeten wachten op een eventuele teruggaaf.
- Een nadere verkenning van de IV-impact en haalbaarheid van de varianten gaat ten koste van capaciteit voor de rationalisatie van Cool:Gen. Dit zou ook de invoering van het nieuwe stelsel per 2027 kunnen vertragen.

Toelichting

Aandachtspunten

Wetgevingstechnisch

- Invoering van een wettelijke tegenbewijsregeling (per jaar of over meerdere jaren) vraagt een wetwijziging. Bij iedere vormgeving is noodzakelijk dat wettelijk gedefinieerd wordt wat het 'werkelijk rendement' is. De discussie bij het vormgeven van het nieuwe stelsel laat zien hoe ingewikkeld dit is. Wel kunnen de inzichten uit dat traject gebruikt worden bij het opstellen van definities.
- Zulke ingrijpende wetgeving kan in ieder geval niet in het Belastingplan 2024 worden opgenomen. Vanuit wetgevingsperspectief is invoering vóór 1-1-2025 niet haalbaar. Dit staat nog los van maakbaarheid en haalbaarheid vanuit uitvoeringsperspectief. Een regeling die ziet op meerdere belastingjaren en waarvan het resultaat afhankelijk is van inkomens uit meerdere belastingjaren past theoretisch en praktisch niet goed in het inkomstenbelastingstelsel waarbij jaarlijks het (verzamel)inkomen en een belastingaanslag worden vastgesteld. De enige uitzondering hierop, de middelingsregeling, is vanwege complexiteit recent afgeschaft.
- Rechtsbescherming moet worden geboden, dus bezwaar en beroep moet mogelijk zijn. Dit zou kunnen door het besluit over (de uitkomsten van het) tegenbewijs vast te stellen via een voor bezwaar vatbare beschikking.

Uitvoering en doenvermogen

- Iedere vormgeving zal (grote) IV-impact hebben. Dit zal hoogstwaarschijnlijk als gevolg hebben dat andere trajecten zoals invoering van het nieuwe stelsel opschuiven. Tevens zal de rationalisering van Cool:Gen vertraging oplopen. Voor een tegenbewijsregeling over meerdere jaren geldt dat dit vele malen complexer is dan een tegenbewijsregeling over een jaar.
- Tegenbewijs leveren over werkelijk rendement vraagt veel van het doenvermogen van belastingplichtigen. De belastingplichtige moet zelf het werkelijke rendement berekenen en aangeven. Net zoals in de huidige situatie beschikt de Belastingdienst over geen/weinig contra-informatie over het werkelijke rendement. Er is informatie over het directe rendement op spaarrekeningen (rente) en effecten (dividend) dat wordt geleverd door binnenlandse financiële instellingen en WOZ-waarden van woningen in Nederland, maar niet over huurinkomsten en waardeontwikkelingen van beleggingen. Afhankelijk van de beschikbare capaciteit voor toezicht en de keuzes omtrent risicoselectie zal voor de te beoordelen posten sprake zijn van "handmatige" beoordeling door de inspecteur. Dit zal doorgaans de nodige tijd in beslag nemen en toezichtcapaciteit vergen die er op dit moment beperkt is.

- Bij het aangeven van het werkelijke rendement ligt de bewijslast bij de belastingplichtige. Hij zal het lagere werkelijke rendement aannemelijk moeten maken. Bij het bezien van tegenbewijs over meerdere jaren is het ook mogelijk dat een belastingplichtige zijn werkelijke rendement moet aangeven in een jaar dat het werkelijke rendement hoger was dan het forfait. Als de inspecteur vervolgens van mening is dat het werkelijke rendement hoger is dan zal de bewijslast bij de inspecteur liggen. Dit brengt de inspecteur in een lastige bewijspositie als de inspecteur niet beschikt over de noodzakelijke contra informatie. Dit wordt versterkt omdat geen sprake is van een administratieplicht bij particulieren. Bij invoering van het toekomstige stelsel is ten behoeve van de handhaving en toezicht juist geadviseerd om een administratieplicht (voor bepaalde vermogensbestanddelen) in te voeren. Het is niet mogelijk om met terugwerkende kracht een administratieplicht in te voeren.
- Aandachtspunt is hoe om te gaan met de verdeling tussen fiscale partners. Als uitgangspunt wordt voorgesteld dat de belastingplichtige per jaar waar hij tegenbewijs levert bij het opgeven van het werkelijke rendement dezelfde verdeling moet hanteren als bij de eerder toegepaste verdeling van de grondslag sparen en beleggen. Als bijvoorbeeld in een jaar 40% van de grondslag sparen en beleggen is toegerekend aan de belastingplichtige, zal hij bij het tegenbewijs ook 40% van het gezamenlijke werkelijke rendement op moeten geven. Dit uitgangspunt kan tot ongewenste effecten leiden waarbij onderrendement aan een andere partner kan worden toebedeeld dan een overrendement. Belastingplichtigen kunnen daardoor (in geval van partnerschap) meer geld terugkrijgen, dan waar zij gezamenlijk recht op hebben. Mogelijk is een oplossing om aan te sluiten bij de verdeling tussen partners over de gehele periode. Daarbij is het echter een aandachtspunt en complicerende factor dat het partnerschap kan wijzigen gedurende de periode van tegenbewijs. Een fiscaal partnerschap kan worden beëindigd en een ander fiscaal partnerschap kan ontstaan.
- Zoals eerder opgemerkt is de definiëring van het begrip 'werkelijk rendement' cruciaal. Gelet op de complexiteit hiervan is het mogelijk dat een dergelijke vorm van tegenbewijs zal resulteren in bezwaren en beroepsprocedures. Een aandachtspunt is de potentiële samenloop van bezwaren tegen de aanslag en bezwaren tegen een beschikking naar aanleiding van tegenbewijs.

Periode en samenloop met rechtsherstel

- Er lopen nu meerdere zaken bij rechtbanken, gerechtshoven en de Hoge Raad over de Wet rechtsherstel box 3 (2017-2022). Een uitspraak van de Hoge Raad wordt verwacht vóórdat een meerjarige tegenbewijsregeling ingevoerd kan worden (tweede helft van 2023 of voorjaar 2024).
- Uit de procedures zal blijken of en in welke vorm het rechtsherstel houdbaar is. Ook zal mogelijk rechtsvorming plaatsvinden over de afbakening van het begrip werkelijk rendement.
- Als volgt dat het rechtsherstel (in bepaalde gevallen) niet houdbaar is en verder rechtsherstel nodig is, dan ligt het voor de hand om dat uniform toe te passen voor de periode van rechtsherstel (2017-2022).
- De meerjarige tegenbewijsregeling zou dan ingevoerd kunnen worden voor de overbruggingsperiode (2023 en verder) om de juridische houdbaarheid te verbeteren.
- Als uit de procedures tegen het rechtsherstel echter zou blijken dat een tegenbewijsregeling per jaar nodig is, dan kan een meerjarige

tegenbewijsregeling in de overbruggingsperiode opnieuw leiden tot weerstand en procedures. Welke ruimte nog beschikbaar is voor keuzes door de wetgever is sterk afhankelijk van de precieze uitkomst van de procedures. De juridische houdbaarheid en risico's van een meerjarige tegenbewijsregeling zullen na een uitspraak van de Hoge Raad gewogen moeten worden.

- Voor de uitlegbaarheid van de verschillende systemen (rechtsherstel, overbrugging, toekomst) ligt het voor de hand om deze gescheiden te houden en een eventuele meerjarige tegenbewijsregeling alleen in te voeren voor de overbruggingsperiode.
- Omdat hoe dan ook sprake is van materieel terugwerkende kracht kan de tegenbewijsregeling alleen begunstigend zijn voor belastingplichtigen.

Mogelijke vormgeving

A. 'Methode Landsadvocaat'

De Landsadvocaat heeft in een advies over het rechtsherstel een methode voorgesteld om tegenbewijs over meerdere jaren vorm te geven.

Als een belastingplichtige tegenbewijs levert, wordt per jaar het verschil bepaald tussen het werkelijke rendement en het forfaitair bepaalde rendement. Als het werkelijke rendement lager is, is sprake van 'onderrendement'. Als het werkelijke rendement hoger is, is er een 'overrendement'. Voor het tegenbewijs in een bepaald jaar zal een negatief verschil kunnen leiden tot een verlaging van de heffing in dat jaar, maar alleen voor zover dit onderrendement meer bedraagt dan het overrendement in de voorafgaande jaren.

Nadere uitwerking

- De belastingplichtige wordt per jaar na afloop van het jaar in de gelegenheid gesteld om het werkelijke rendement aan te geven.
- Het voorstel is om hierbij zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de denkrichtingen voor het formulier 'opgaaf werkelijk rendement'. Het uitgangspunt hierbij is dat belastingplichtige in de opgaaf per vermogenscategorie zelf kan aangeven welk werkelijk rendement is gerealiseerd.
- Als de belastingplichtige in een jaar tegenbewijs wil leveren, moet hij ook het werkelijke rendement aangeven voor alle voorgaande jaren vanaf 2023 als hij dat nog niet heeft gedaan. Dit is nodig om te bepalen of sprake is van een overrendement in voorafgaande jaren.

Het verzoek kan worden gedaan nadat de definitieve aanslag is opgelegd.

Voorbeeld 1

Belastingplichtige heeft het onderstaande forfaitaire voordeel uit sparen en beleggen en werkelijk rendement:

	Forfaitair voordeel uit sparen en beleggen	Werkelijk rendement
2023	€ 500	€ 600
2024	€ 500	€ 100
2025	€ 500	€ 800
2026	€ 500	€ 800

Belastingplichtige wil voor 2024 tegenbewijs leveren. Hij moet dan het werkelijke rendement aangeven voor 2023 en 2024.

In 2023 is een overrendement van € 100. In 2024 is een onderrendement van € 400. Dit onderrendement kan leiden tot een verlaging van de heffing als het meer bedraagt dan het overrendement in eerdere jaren. Het overrendement in eerdere jaren was in totaal € 100.

Per saldo wordt het voordeel uit sparen en beleggen in 2024 verlaagd met € 300. In 2025 en 2026 is sprake van overrendement. Het is niet verplicht en ook niet zinvol voor belastingplichtige om het werkelijke rendement aan te geven.

Voorbeeld 2

Belastingplichtige heeft het onderstaande forfaitaire voordeel uit sparen en beleggen en werkelijk rendement:

	Forfaitair voordeel uit sparen en beleggen	Werkelijk rendement
2023	€ 500	€ 1000
2024	€ 500	€ 600
2025	€ 500	€ 100
2026	€ 500	€ 100

In 2023 is een overrendement van € 500. In 2024 is een overrendement van € 100. In 2025 is een onderrendement van € 400. Dit kan in 2025 niet leiden tot een verlaging van de heffing, omdat het onderrendement kleiner is dan het overrendement in 2023 en 2024.

In 2026 is een onderrendement van € 400. Het overrendement uit voorgaande jaren is € 500 (2023) + € 100 (2024) -/- € 400 (2025) = € 200. Per saldo wordt het voordeel uit sparen en beleggen in 2025 verlaagd met € 200.

Voordelen

- Verbetert waarschijnlijk de juridische houdbaarheid van het stelsel. Dit kan ook bezwaren en procedures voorkomen.

Nadelen

- Onherroepelijk vaststaande aanslagen vanaf 2023 moeten mogelijk aangepast worden.
- Doorwerking naar toeslagen en andere inkomensafhankelijke regelingen doordat het verzamelinkomen wijzigt.
- Er wordt niet per definitie rekening gehouden met overrendementen in latere jaren. Daardoor hebben vooral belastingplichtigen met onderrendement in de eerste jaren een voordeel.

B. Eén verzoek en beschikking over de gehele periode (vergelijk middelingsregeling)

Als de belastingplichtige over het gehele tijdvak 2023-2026 een lager werkelijk rendement heeft dan het forfaitair dan leidt dit tot een teruggaaf van belasting. De teruggaaf wordt op verzoek verleend na afloop van de periode. Het verzoek moet gedaan worden binnen (een nader te stellen) termijn nadat de aanslagen in het tijdvak onherroepelijk zijn geworden. De belastingplichtige moet voor ieder jaar het werkelijke rendement opgeven.

De teruggaaf wordt verleend met een aparte beschikking, de aanslagen van de jaren in het tijdvak worden niet aangepast. Deze systematiek lijkt op de middelingsregeling.

Voorbeeld 1

Belastingplichtige heeft het onderstaande forfaitaire voordeel uit sparen en beleggen en werkelijk rendement:

	Forfaitair voordeel uit sparen en beleggen	Werkelijk rendement
2023	€ 500	€ 600
2024	€ 500	€ 100
2025	€ 500	€ 800
2026	€ 500	€ 800

Het forfaitaire voordeel uit sparen en beleggen is cumulatief € 2.000. Het werkelijke rendement is cumulatief € 2.300. Er is geen sprake van een teruggaaf. Merk op dat dit voorbeeld onder de 'methode Landsadvocaat' wel leidt tot een teruggaaf, maar onder deze methode niet. Dat is verklaarbaar omdat in 2025 en 2026 betere rendementen worden behaald dan het forfait.

Voorbeeld 2

Belastingplichtige heeft het onderstaande forfaitaire voordeel uit sparen en beleggen en werkelijk rendement:

	Forfaitair voordeel uit sparen en beleggen	Werkelijk rendement
2023	€ 500	€ 1000
2024	€ 500	€ 600
2025	€ 500	€ 100
2026	€ 500	€ 100

Het forfaitaire voordeel uit sparen en beleggen is cumulatief € 2.000. Het werkelijke rendement is cumulatief € 1.800. Er wordt een teruggaaf van belasting verleend over het verschil van € 200 tegen het in 2026 geldende box 3-tarief.

Voordelen

- Verbetert waarschijnlijk de juridische houdbaarheid van het stelsel, maar mogelijk in mindere mate dan de 'methode Landsadvocaat' omdat de methodiek grover is en niet aansluit bij de belastingheffing per jaar.
- Doordat sprake is van een losse beschikking is het niet nodig om reeds vastgestelde aanslagen aan te passen met bijbehorende doorwerking naar toeslagen en andere inkomensafhankelijke regelingen, aanpassen van persoonsgebonden aftrek etc.
- Verzoeken worden na afloop van het tijdvak gedaan, dit biedt mogelijk meer tijd voor invoering.
- Minder scope voor cherry-picking dan in variant A, omdat je alleen de mogelijkheid hebt om over de hele periode tegenbewijs te leveren en niet over een deel van de jaren.

Nadelen

- Belastingplichtigen die al (ruim) voor 2026 verliezen maken, zullen mogelijk niet tot na 2026 willen wachten op een teruggaaf. Dit kan tot extra bezwaren tegen de belastingaanslag in de tussentijd leiden.
- Ook versterkt dit de vraag of een aanvullende rentecompensatie moet worden geboden omdat de belastingplichtige geruime tijd niet over het belastingbedrag heeft kunnen beschikken.
- Als invoering van het stelsel op basis van werkelijk rendement verder opschuift, dan komt de vraag op of het moment van het leveren van tegenbewijs ook opschuift. Dan zouden belastingplichtigen nog langer

moeten wachten om eventueel te veel betaalde belasting terug te krijgen. Dit nadeel speelt bij de 'methode Landsadvocaat' niet.

B2. Eén verzoek en beschikking over de gehele periode, met mogelijkheid van tussentijdse teruggaaf

Het voornaamste nadeel van variant B is dat belastingplichtigen potentieel lang moeten wachten om tegenbewijs te leveren en teveel betaalde belasting terug te ontvangen. Om hieraan tegemoet te komen kan worden overwogen om de mogelijkheid te bieden om al tussentijds tegenbewijs te leveren en een voorlopige teruggaaf te krijgen.

Voorbeeld

Belastingplichtige heeft het onderstaande forfaitaire voordeel uit sparen en beleggen en werkelijk rendement:

	Forfaitair voordeel uit sparen en beleggen	Werkelijk rendement
2023	€ 500	€ 500
2024	€ 500	€ 500
2025	€ 500	€ 100
2026	€ 500	€ 1000

Belastingplichtige wil over 2023 tot en met 2025 na afloop van 2025 tegenbewijs leveren. Het cumulatieve forfaitaire rendement tot en met 2025 is € 1.500. Het cumulatieve werkelijke rendement is € 1.100. Belastingplichtige krijgt dan een voorlopige teruggaaf over het rendement van € 400. Na afloop van 2026 moet belastingplichtige tegenbewijs leveren over de gehele periode. Het cumulatieve forfaitaire rendement is € 2.000 en het cumulatieve werkelijke rendement is € 2.100. Belastingplichtige moet de voorlopige teruggaaf die hij in 2025 heeft ontvangen terugbetalen.

Voordelen

- Belastingplichtigen hoeven minder lang te wachten op een eventuele teruggaaf en daarmee is deze variant mogelijk juridisch robuuster dan variant B, terwijl het voordeel ten opzichte van A voor het risico op cherry-picking behouden blijft.

Nadelen

- Voegt extra complexiteit toe. Een belastingplichtige die in bijvoorbeeld 2025 een voorlopige teruggaaf heeft aangevraagd, zal opgeroepen moeten worden om ook in 2026 het werkelijke rendement op te geven. Hierbij moet de belastingplichtige potentieel geld terugbetalen.
- Omdat eerder tegenbewijs geleverd kan worden is minder tijd voor implementatie. Dit neemt een belangrijk voordeel van variant B weg.
- Het inrichten van een voorlopig teruggaafproces voor belastingplichtigen die een beroep doen op de tegenbewijsregeling leidt tot een nieuw specifiek voorlopige teruggaafproces naast het bestaande voorlopige aanslagproces. De expertinschatting is dat dit niet alleen in de IV maar bijvoorbeeld ook in de communicatie complex is.

Communicatie

N.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

N.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

TER INFORMATIE

Aan

De staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Nota Kamerbrief - Tegenbewijsregeling en opgaaf
werkelijk rendement

Datum
7 september 2023

Notanummer
2023-0000202801

Bijlagen
1. Kamerbrief

Aanleiding

- Bij de bespreking van het voorstel voor internetconsultatie van het nieuwe box 3-stelsel en de bijbehorende Kamerbrief, heeft u ook verzocht om een brief op te stellen over een eventuele tegenbewijsregeling en de opgaaf van werkelijk rendement. Bijgevoegd treft u de conceptbrief aan.
- De Belastingdienst berekende het box 3-inkomen van 2017 tot 2022 volgens de forfaitaire spaarvariant om te voldoen aan het Kerstarrest en de cassatieprocedures bij de Hoge Raad. De Belastingdienst stelt definitieve aanslagen en bewaarschriften inzake box 3 uit in afwachting van de uitkomst.
- Ook wordt onderzocht of tegenbewijs met werkelijk rendement over meerdere jaren mogelijk is. Voorbereidingen worden getroffen voor het geval de Hoge Raad negatief oordeelt, inclusief een formulier voor de opgaaf van werkelijk rendement. Vertrouwen wordt uitgesproken in de Wet rechtsherstel box 3, maar omdat met meerdere scenario's rekening wordt gehouden, worden ook voorbereidingen getroffen voor mogelijke veranderingen.
- Er wordt een alternatieve Kamerbrief opgesteld die gedeeld kan worden met de Tweede Kamer op Prinsjesdag indien de A-G conclusie dan al openbaar is gemaakt. Deze brief zullen wij binnenkort met u delen.

Beslispunt

Heeft u vragen of opmerkingen bij de Kamerbrief 'Meerjarige tegenbewijsregeling en opgaaf werkelijk rendement' (bijlage 1)?

Kernpunten

- Tussen 2017 en 2022 werd het box 3-inkomen berekend volgens de forfaitaire spaarvariant om te voldoen aan het Kerstarrest.
- Momenteel lopen er cassatieprocedures bij de Hoge Raad om te beoordelen of deze berekeningsmethode in overeenstemming is met het Kerstarrest.
- In afwachting van de uitkomst van deze procedures heeft de Belastingdienst het opleggen van definitieve aanslagen en de behandeling van bewaarschriften met betrekking tot box 3 opgeschort.
- Er heeft een parlementair debat plaatsgevonden over mogelijke verfijningen in box 3 gedurende de overgangperiode vanaf 2023, totdat het nieuwe stelsel gebaseerd op werkelijke rendementen wordt ingevoerd.

08.09.23
Dan
die Meer
-> nu
in de
gag tegenw.
hee, op
dit
moment.
goede
brief

- Er is onderzocht of er mogelijkheden zijn om tegenbewijs met betrekking tot werkelijke rendementen over meerdere jaren te introduceren. Dat wordt in de brief uiteengezet.
- Voor het geval de Hoge Raad een ander oordeel velt, worden voorbereidingen getroffen, waaronder de ontwikkeling van een formulier waarmee belastingplichtigen hun werkelijke rendement kunnen opgeven.
- Hoewel er vertrouwen is in de Wet rechtsherstel box 3, worden proactief stappen ondernomen om te anticiperen op mogelijke wijzigingen.
- Afhankelijk van het moment van publicatie van de conclusie van de A-G zou de brief mogelijk nog aangepast moeten worden. Deze versie zullen we alvast voorbereiden en met een volgende nota aan u voorleggen.

Toelichting

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.